

**NAPOLEONA NA KORSYCE URODZONEGO 15.08.1769
W MIEJSCOWOŚCI AJACCIO 200 ROCZNICA ŚMIERCI 5.05.1821 NA
ANGIELSKIEJ WYSPIE ŚW. HELENY ..OCEANU ATLANTYCKIEGO.**

Nasze biblioteki dostarczają wiele cennych wydawnictw w postaci czasopism serwujących informacje o dawnych, a ważnych dziejach. Historyczny miesięcznik „MÓWIĄ WIEKI” w r. 2017 donosił o 2000-j rocznicy śmierci wygnanego z Rzymu poety Owidiusza, którego smutny pomnik figuruje w rumuńskim, portowym mieście KONSTANCA.. tuż przy MUZEUM. W roku 2019 cały świat czcił pamięć genialnego Leonardo Da Vinczi w 500-lecie Jego zgonu u boku króla Francji. Niedoceniła go rodzima Florencja i Włochy, szczególnie możni Medyceusze.

O dziwo, również wielki Napoleon umierał na dalekim wygnaniu w mieście (nie dużym) LONGWOOD HOUSE na angielskiej wyspie Św. HELENY otoczonej wodami Oceanu Atlantyckiego (na wysokości miasta BRASILIA – pomiędzy Zachodnią Afryką, a Południową Ameryką). Przebiegły Albion – Anglia wszystko dostrzegał i zdobywał, jak znane nam nędzne FALKLANDY argentyńskie.

Znane powiedzenie mówi: „FORTUNA KOŁEM SIĘ TOCZY”, a każdy prawie absolwent szkolny zna sinusoidę.. – linię krzywą symbolizującą wznosy i upadki. W naszej polskiej, przeważnie trudnej historii, postać cesarza Francji z okresu 2-ch dekad XVIII – XIX w. opiewana w Hymnie Narodowym „JAK ZWYCIĘŻAĆ MAMY”. Dużo w tych słowach trafności: Rzeczpospolita szczyła się potęgą.. i marnym upadkiem nie tylko okresu rozbiorów (1772 – 1918).

Moja dawna szkoła z ul. Wojska Polskiego ZS im. M. Curie Skłodowskiej w corocznie odbywanych wycieczkach wiosną 2019 nawiedziła wyspę MAJORKA należącą do Hiszpanii obecnie. Odkryli ją Rzymianie.

Folderek informował, że rodzina Bonapartych z Majorki się wywodzi, a na Korsyce, wyspie również Morza Śródziemnego, znalazła się może w XIV w. Ojciec Karol Marian Bonaparte (1746 – 1785) jako 18-letni obywatel w r. 1764 poślubił 14-letnią Korsykanę LETYCJĘ RAMOLINO (1750 – 1836), dzielną i cenioną przez wielkiego syna.

Mali ludzie z naszych dawnych wiosek i potężne państwa światowe ciągle kwapili się na zdobycze terenów, różnych bogactw. Jakże mogła uchronić niezależność nieduża wyspa Korsyka, skoro Genua, Albion, Francja zachłannie ostrzyły pazury zawładnięcia. Dzielnie walczący PAOLI 17.07.1793 też wygnany, a Korsyka należała już do Jerzego III Angielskiego. Zmarł PAOLI w Londynie w 1807r. na wygnaniu.

Państwo Bonapartowie nie oszczędzali energii .. w powołaniu na świat 13-ga dzieci., z których żyjących 8-ro dzielny brat wyniósł później na zwolnione dla nich trony państw Europy.

1. Józef 1768 – 1844 (76 l.), król..
2. NAPOLEON 1769 – 1821 (52 l.) Cesarz Francuzów, dzielny wódz i wygnaniec
3. Lucjan 1775 – 1840 (65 l.)
4. Eliza 1777 – 1820 (43 l.)
5. Ludwik 1778 – 1846 (68 l.)
6. Paulina 1780 – 1825 (68 l.)
7. Karolina 1782 – 1839 (58 l.)
8. Hieronim 1784 – 1860 (76 l.)

Liczna rodzina dzięki zaradności ojca – asesora sądu w Ajaccio, który zapomniał o korsykańskich korzeniach i w 1777r. odwiedził Króla Ludwika XVI w Wersalu, utraciła dobrobyt po rychłej jego śmierci.

Edukacja 5-ciu synów wymagała szlacheckiego rodowodu, co udawało się osiągnąć za cenę lojalności wobec nowej francuskiej ojczyzny. Najstarszy Józef, potem Napoleon rozpoczęli naukę w szkole wojskowej (17.12.1778). Wykazujący talent do wojskowości Napoleon ukończył ją po 6-ciu latach nauki, ..dostał się do garnizonu wojskowego w Paryżu (24.09.1785). Osierocona rodzina za 1000 lirów renty po zmarłym ojcu potrzebowała większych dochodów; ze swojej wojskowej gaży wynoszącej 1200 lirów uzupełniał ją młody podoficer. Sam cierpiał nędzę. Sprawujący opiekę nad rodziną często korzystał z przysługujących urlopów: zajmował się podrastającymi siostrami, dzielną Matką, marzył też o wolności Korsyki.

Wiemy, jak to rok 1788 nieurodzajny we Francji spowodował gniew ludu, a w 1789 rozgorzała krwawa rewolucja (14.07.1789zburzono Bastylę). Lata 1793 – 1799 pogrążone w wojnie domowej: ścinano

głowy parze królewskiej (Marii Antoninie i Ludwikowi XVI), zwolennikom rewolucji i ich przeciwnikom. Krew płynęła strumieniami.

Nasz umiłowany prezydent Andrzej Duda mówił (w.. gazecie):
 ” Rewolucja Solidarnościowa w Polsce w latach 1980 –ch była bezkrwawa, no to niezupełnie prawdziwa... A krew Ks. Jerzego Popiełuszki, któremu hołd złożyłem 14.06.2021 u Tamy Włocławka, się nie liczy? A 7-iu górników kopalni Wujek..? Bogu dzięki za stan wojenny bo tej krwi byłoby więcej”.

Rodzina Bonapartych 10.06.1793 pożegnała niepewną Korsykę na zawsze, uciekli do Tulonu.

Napoleon za ważne zasługi wojskowe 13.06.1795 został generałem brygady.

Fortuna się wznosiła: został cesarzem Francji (koronowany w Katedrze Notre Dame spalonej w 2020r., stoczył liczne batalie – wojny w Europie; latem 1812r. ruszył na Rosję cara Aleksandra I z dynastii Romanowów. Półgłodni i półodziani Francuzi weszli do płonącej Moskwy.

Z Kremlowskiego wzgórza cesarz Francuzów rzekł: „Od wzniosłości do śmieszności .. jeden krok..”. Rosyjską zimę poznała wielka Armia Napoleona, armia przemądrzałego Hitlera; okrutnych Sowietów wiozących 10.02.1940 Polaków z Wileńszczyzny na Sybir.

Rzeka Berezyna utrudniała odwrót, a cesarz w sobolowym futerku jakiejś damy z miasteczka Smorgonie (skąd pochodzi Zosia Lipska) umykał wynajętą furmanką do Paryża (5.12.1812).

Mądra i dojrzała żona Józefina już nie żyła. Hortenzja i Eugeniusz (jej dzieci) siedzieli na zagrabionych tronach lojalni wobec hojnego ojczyma.

„Moja słodka Luiza (II żona Maria Ludwika) oby obdarzyła szczęściem ucałowania rąbka swej sukni Pana do Paryża przybyłego ze Św. Heleny” – pisał Napoleon w przemyconym z wygnania liście.

Ukochany syn Napoleon II (Król Rzymu) rósł pod baczny okiem Ministra Metternicha hołubiącego „słodką Luizę” i dosypującego szczyptę arszeniku do potraw „wyglądającego jak komar” młodzieńca - wnuka Franciszka Austriackiego.

W literaturze i historii, wśród ludu francuskiego i podbitych narodów długo żyła legenda Napoleona. Mój dziadek Jan Raksimowicz (ur. 1864r. po powstaniu styczniowym i utracie majątku) zimą 1958r.

na weselu wnuka Lubomira Rutkowskiego przybyłego z Kazachstanu do Polski w 1956r. śpiewał:

„Szumięł, gorieł pożar moskowskij..” (to 1812r.).

Przy hucznych biesiadach nostalgicznie nastawione towarzystwo zawodziło:

„Po dzikim wołnam okieana, gdzie zołoto rojut w gorach,
Korabl odinokij niesiotsia, niesiotsia na wsiech parusach..”

(to na Św. Helenę płynął okręt).

Może nieliczni z nas pamiętają lektury szkolne czasów powojennych, a LWA NIKOŁAJEWICZA TOŁSTOJA (zm. 1910r., 80-letni) epopeę „WOJNA I MIR” często przypominają filmy reżyserów zachodnich. Rosyjski reż. SIERGIEJ BONDARCZUK z lat 1960-ch. stworzył prawie arcydzieło.

Liczne książki o Napoleonie serwują fotografie, malowane obrazy, wspomnienia pamiętnikarskie oraz listy przyjaciół, adwersarzy i wrogów..

„Mówią wieki” (N4 2021r.) przybliży obraz abdykacji NAPOLEONA 6.04.1814 w FONTAINEBLEAU, miło wyglądającego kamerdynera (Irlandczyka), na wyspie Św. Heleny, naburmuszonego brytyjskiego gubernatora (Hudson Lowe) oraz uspokojonego, o pięknym profilu cesarza na łożu śmierci. W pobliżu na fotografii Książę Józef Poniatowski – wierny Napoleonowi zginął pod Lipskiem, później spoczął na Wawelu. Napoleon dopiero w 1840r. przyплыł do Francji (zm.1821). Spoczął w Kościele przy Pałacu Inwalidów (w pobliżu syna). Wiarusi go oplakiwali, dni chwały wspominali. A świat wspomina po 200-tu latach chwały, sławy i upadku.

Bronisława Rutkowska

